

Tartu Herbert Masingu Kooli hindamisjuhend

Hindamise kord põhikoolis

Alus: põhikooli- ja gümnaasiumiseadus 09.06.2010, § 29; põhikooli riiklik õppekava 06.01.2011, § 19-23.

1. Reguleerimisala

- 1.1 Käesoleva dokumendiga sätestatakse Tartu Herbert Masingu Koolis põhi- ja üldkeskharidust omandavate õpilaste teadmiste ja oskuste ning käitumise ja hoolsuse hindamise, õpilaste täiendavale õppetööle ja klassikursust kordama jätmise ning järgmisse klassi üleviimise alused, tingimused ja kord.
- 1.2 Üleriigiliste tasemetööde ning põhikooli lõpetamiseks sooritatavate eksamitööde hindamise erisused sätestatakse vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseadusele haridusministri määrusega.

2. Hindamise alused

- 2.1 Hinne on meede õpilase vaimse, füüsilise, kõlbelise, sotsiaalse ja emotsionaalse arengu ning eneseteostamise suunamiseks, toetamiseks ja tagasisidestamiseks, millel on väärtushoiakuid ja –hinnanguid kujundav roll. Hinne ei ole vahend õpilase karistamiseks.
- 2.2 Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasisidestamine õpilasele. Hindamisel lähtutakse koostöös õpilasega püstitatud taotletavate õpiväljundite saavutamisest ning arvestatakse õpilase arengu iseärasusi, kujundava hindamise põhimõtteid ja hinde eeldatavat mõju.
- 2.3 Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisele õppimisele ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Õpieesmärgid ja õpitulemused tuletatakse õpilase huvidest, need peavad olema lapse jaoks aktuaalsed ning tähenduslikud.
- 2.4 Õppetunni vältel saab õpilane enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide ja läbivate teemade) kohta. Kogu õppepäeva vältel annavad õpetajad ja teised õppe- ja kasvatusalal töötavad isikud õpilasele tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Kool reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega.

- 2.5 Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmärgke seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ja tõhustada õpimotivatsiooni.
- 2.6 Kui õpilasele on koostatud individuaalne õppekava, arvestatakse tema hindamisel individuaalses õppekavas sätestatud erisusi.

3. Viie palli süsteemis hindamine

- 3.1 Hindega „5“ ehk „väga hea“ hinnatakse suulist vastust (esitust), kirjalikku või praktilist tööd, praktilist tegevust või selle tulemust (edaspidi õpitulemus), kui see on täiel määral taotletavale õpitulemusele vastav.
- 3.2 Hindega „4“ ehk „hea“ hinnatakse õpitulemust, kui see on üldiselt taotletavale õpitulemusele vastav, kuid pole täielik või esineb väiksemaid eksimusi.
- 3.3 Hindega „3“ ehk „rahuldav“ hinnatakse õpitulemust, kui see on üldiselt taotletavale õpitulemusele vastav, kuid esineb puudusi ja vigu.
- 3.4 Hindega „2“ ehk „puudulik“ hinnatakse õpitulemust, kui see on osaliselt taotletavale õpitulemusele vastav, kuid esineb olulisi puudusi ja vigu.
- 3.5 Hindega „1“ ehk „nõrk“ hinnatakse õpitulemust, kui see ei vasta taotletavale õpitulemusele.
- 3.6 Viie palli süsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et hindega „5“ hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90–100% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, hindega „4“ õpilast, kelle tulemus jääb vahemikku 75–89%, hindega „3“ õpilast, kelle tulemus jääb vahemikku 50–74%, hindega „2“ õpilast kelle tulemus jääb vahemikku 20–49% ning hindega „1“ õpilast, kelle tulemus jääb vahemikku 0–19%.

4. Hindamine põhikoolis

- 4.1 Põhikoolis on hindamise roll kaasa aidata õpilase
- a) kasvamisele loovaks, mitmekülgeks isiksuseks, kes suudab end täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus;
  - b) tervikliku maailmapildi, eneseteadlikkuse, õpioskuste ja väärtushoiakute kujundamisele;
  - c) teadmiste omandamisele.
- 4.2 1.-4. klassis kasutatakse õpilase hindamisel kirjeldavat sõnalist hinnangut. Kokkuvõttev hinnang pannakse välja hindamisperioodi vältel saadud hinnangute põhjal. Õpilase koolist lahkumisel teisendatakse jooksva õppeaasta kokkuvõtvad hinnangud viie palli süsteemi.
- 4.3 6.-9. klassis hinnatakse õpilast viie palli süsteemis ja kasutatakse ka kirjeldavat sõnalist hinnangut. Ühe hindamisperioodi kokkuvõttev hinne (hindamisperioodi hinnete koondhinne) ja hinnang pannakse välja trimestripõhiselt, välja arvatud ühe nädalatunniga ainetes, kus kasutatakse kokkuvõtva hindena poolaastahinnet. Kokkuvõttev aastahinne pannakse välja trimestrihinnete põhjal.

- 4.4 5. klassis kasutatakse hindamisel nii kirjeldavaid sõnalisi hinnanguid kui ka viie palli süsteemis hindeid järgnevalt:
- a) I trimester: kasutatakse ainult kirjeldavat sõnalist hinnangut;
  - b) II trimester: kasutatakse nii kirjeldavaid sõnalisi hinnanguid kui ka viie palli süsteemis hindeid;
  - c) III trimester: kasutatakse ainult hindeid viie palli süsteemis.
- 4.5 Oskusaineid hinnatakse kogu põhikooli vältel mitteeristava hindamisega, kasutades hinnangut „arvestatud“ või „mittearvestatud“.
- 4.5.1 Hinde „Arvestatud“ („A“) saab õpilane, kelle teadmisi ja oskusi, suulist vastust (esitust), kirjalikku tööd, praktilist tegevust või selle tulemust saab lugeda vähemalt piisavaks vastavalt ainekavas või IÕK-is toodud õpitulemuste nõuetele. Hinde „Mittearvestatud“ („MA“) saab õpilane, kelle suulist vastust (esitust), kirjalikku tööd, praktilist tegevust või selle tulemust ei saa lugeda piisavaks vastavalt õppekavas toodud õpitulemuste nõuetele.
- 4.5.2 „Piisavuse“ määra kehtestavad iga aine õpetajad vastavalt ainekavale ja arvestades iga õpilase individuaalseid eripärasid. Stuudiumisse kantakse sisse vastavalt „A“ või „MA“ , lisades sõnalise seletuse. Koondhinne ei ole eelnevate hinnete aritmeetiline keskmine.
- 4.6 Põhikooli III kooliastmel võib kasutada hinnet „arvestatud“ protsessihindena.
- 4.7 Kui õppeperioodil on õppeaine trimestrihinne või -hinnang jäänud andmata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, hinnatakse aastahinde või hinnangu väljapanekul vastaval perioodil omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele „nõrk“ või antakse tulemustele samaväärne sõnaline hinnang.
- 4.8 Kui hinne on jäänud välja panemata õpilase pikaajalise haiguse või mõne muu vabandava põhjuse tõttu, jäetakse tunnistusele tühik.
- 4.9 Õpilasele, kelle trimestrihinne on „puudulik“ või „nõrk“, kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse selles õppeaines individuaalne õppekava või määratakse mõni muu tugisüsteem, et aidata õpilasel omandada nõutavad teadmised ja oskused.

5. Teadmiste ja oskuste hindamise korraldus

- 6.1 Õpilase teadmisi ja oskusi hindab vastava õppeaine õpetaja õpilase suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase a) teadmiste ja oskuste vastavust taotletavate õpiväljunditega; b) hariduslike eripäradega; c) kujundava hindamise põhimõtetega.
- 6.2 Õpetaja märgib töökavas ning selgitab õpilasele enne õppeperioodi algust ära õppeperioodi vältel hinnatavate kohustuslike tööde arvu, sisu ja hindamiskriteeriumid.
- 6.3 Aineõpetaja kannab kontrolltöö toimumise aja Stuudiumis olevasse kontrolltööde graafikusse. Päevas on lubatud maksimaalselt üks kontrolltöö ning nädalas kokku kolm

kontrolltööd. Võimalusel tuleb vältida kontrolltööde planeerimist esmaspäevale või reedele ning päeva esimesele või viimasele tunnile.

- 6.4 Õpilane peab põhikooli III astmel sooritama läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö, milleks on uurimus, projekt, kunstitöö või muu taoline. Loovtöö teemad ja juhendajad kinnitatakse direktori käskkirjaga.
- 6.5 Õpilasel peab ühe hindamisperioodi kokkuvõtva hinde saamiseks olema vähemalt kolm hinnet.
- 6.6 Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine, mahakirjutamine või plagieerimine, hinnatakse vastavat kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hindegaga "1" ehk „nõrk“.
- 6.7 Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindegaga "2" ehk „puudulik“ või "1" ehk „nõrk“ või on hinne jäänud panemata, antakse õpilasele järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks kümme tööpäeva. Stuudiumisse märgitakse sel juhul „hüüumärk“, mis annab õpilasele ja lapsevanemale märku, et töö on tegemata ja õpilasel on vaja järele vastata.
- 6.8 Kui õpilane keeldub vastamast või töö üleandmisest või ei esita tagantjärele kümne õppepäeva jooksul mõjuvat põhjust töö mitteesitamisele, siis hinnatakse sooritust hindegaga „1“ ehk „nõrk“.
- 6.9 1.-3. kooliastmel hinnatakse õpilase käitumist ja hoolsust.
  - 6.9.1 Käitumise hindamise aluseks on kooli kodukorra täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine koolis. Hoolsuse hindamise aluseks on õpilase suhtumine õppeülesannetes: kohusetundlikkus, töökus ja järjekindlus õppeülesannete täitmisel.
  - 6.9.2 Käitumist ja hoolsust hinnatakse hinnetega «eeskujulik», «hea», «rahuldav» ja «mitterahuldav».

6. Hindamisest teavitamine

- 6.1 Aineõpetaja ja klassijuhataja teavitavad õpilast ja tema seaduslikku esindajat hindamise korraldusest koolis ning õpilasele pandud hinnetest ja antud hinnangutest.
- 6.2 Õpetaja annab õpilasele tema tööst tagasisidet hiljemalt nädala jooksul. Suuremahuliste tööde korral (kirjandid, referaadid, uurimistööd jms) vähemalt kahe nädala jooksul.
- 6.3 Aineõpetaja kannab kõik hinded Stuudiumisse esimesel võimalusel, kuid mitte hiljem kui ühe nädala jooksul.
- 6.4 Hinne esitatakse õpilasele põhjendatult. Õpilasel on õigus saada teavet hindamise korralduse ning saadud hinnete ja hinnangute kohta.
- 6.5 Lapsevanemat teavitatakse õpilase hinnete seisust Stuudiumi vahendusel kaks nädalat enne hindamisperioodi lõppu, vajadusel sagedamini. Klassijuhataja teavitab õpilase mahajäämusest ka direktsiooni.

6.6 Aineõpetaja teavitab õpilase edutusest klassijuhatajat, kes on kohustatud esimesel võimalusel lapsevanemat teavitama.

7. Hinde ja hinnangu vaidlustamine

7.1 Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid ja sõnalisi hinnanguid vaidlustada kümne päeva jooksul pärast hinde või hinnangu kandmist Stuudiumisse, esitades kooli direktorile kirjalikult vastava motiveeritud taotluse.

7.2 Kooli direktor teeb otsuse ja teavitab sellest punktis 7.1 nimetatud taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul alates otsuse vastuvõtmise päevast.

8. Õpilase täiendavale õppetööle ja klassikursust kordama jätmise põhikoolis

8.1 Õppeperioodi jooksul omandamata jäänud õppekavaga nõutavate teadmiste ja oskuste omandamise toetamiseks võib õpilase jätta täiendavale õppetööle, mis viiakse läbi pärast õppeperioodi lõppu.

8.2 Õpilase täiendavale õppetööle jätmise vajaduse põhikoolis otsustab aineõpetaja ja teavitab sellest klassijuhatajat, kes esitab taotluse õppenõukogule kinnitamiseks.

8.2.1 Õppenõukogu peab õpilase täiendavale õppetööle jätmise kinnitama enne õppeperioodi lõppu.

8.2.2 Täiendavat õppetööd on võimalik sooritada õppeperioodi lõpust kuni 30. augustini aineõpetajaga kokkulepitud ajal.

8.3 Põhikoolis jäetakse õpilane täiendavale õppetööle õppeainetes, mille aastahindeks on „puudulik“, „nõrk“, „mittearvestatud“ või samaväärne sõnaline hinnang.

8.4 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

8.5 Täiendavale õppetööle jäetud õpilase põhikooli lõpueksamile lubamise kohta langetab otsuse õppenõukogu.

8.6 Õppenõukogu motiveeritud otsusega võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama järgmistel juhtudel:

a) kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines pandud välja aastahinne „puudulik“, „nõrk“ või „mittearvestatud“;

b) kui täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme.

8.7 Õppenõukogu kaasab otsuse tegemisel õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse.

- 8.8 Õppenõukogu otsuses peavad olema välja toodud kaalutlused, millest tulenevalt on leitud, et õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks on otstarbekas jätta õpilane klassikursust kordama.
- 8.9 Õppenõukogule, milles otsustatakse õpilase täiendavale õppetööle jätmise vajaduse üle, eelneb vestlus klassijuhataja, lapsevanema, õpilase, aineõpetaja, tugispetsialisti ja direksiooni esindaja osavõtul.
- 8.10 Punktis 9.2 sätestatud tähtaega ei kohaldata õpilasele, kellele on koostatud individuaalne õppekava, kus on ette nähtud erisused järgmisse klassi üleviimise ajas.

9. Tugiõppe korraldamine

- 9.1 „Puuduliku“ või „nõrga“ trimestrihindega või kokkuvõtva hinnanguga õpilasele rakendab kool järgmist tugiõppe korraldust:
- a) aineõpetaja ettepanekul ja klassijuhataja koordineerimisel – ainealane arenguvestlus, konsultatsioon, järelevastamise plaan, tugispetsialistide kaasamine, õpikeskkonna muutmine;
  - b) õppenõukogu otsusega klassijuhataja ettepanekul – õpiabi, individuaalse õppekava koostamine, tugiisikute kaasamine, alternatiivsete õppevormide rakendamine.

10. Õpilase järgmisse klassi üleviimine

- 10.1 Õpilase järgmisse klassi üleviimise otsustab õppenõukogu.
- 10.2 Põhikoolis viiakse õpilane, keda ei ole jäetud täiendavale õppetööle, järgmisse klassi üle enne õppeperioodi lõppu. Õpilane, kes jäeti täiendavale õppetööle, kuid keda ei jäeta klassikursust kordama, viiakse järgmisse klassi üle hiljemalt 30. augustiks.
- 10.3 Alapunktis 2 sätestatud tähtaegu ei kohaldata õpilasele, kellele on koostatud individuaalne õppekava, kus on ettenähtud erisused järgmisse klassi üleviimise ajas.

11. Kooli lõpetamine

- 11.1 Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad“, kes on kolmandas kooliastmes sooritanud loovtöö positiivsele tulemusele ning kes on sooritanud vähemalt „rahuldava“ tulemusega eesti keele eksami, matemaatikaeksami ning ühe eksami omal valikul.
- 11.2 Põhikooli lõpetanuks võib täisealise õpilase või alaealise õpilase seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada õpilase:
- a) kelle üks eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne on “puudulik”;

b) kellel on kahes õppeaines kummaski üks eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne.

11.3 Haridusliku erivajadusega õpilasele, kellel on kooli õppekavaga või nõustamiskomisjoni soovitusel individuaalse õppekavaga vähendatud või asendatud taotletavaid õpitulemusi, on põhikooli lõpetamise aluseks kooli või individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutatus. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel vastavalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse” § 30 lõike 2 alusel haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.